

Festa de la Música Catalana.
Curs IXe - Any 1921-22

L'any XIe - Premi extraordinari de 100 pesetes ofert
per l'Obra del Cançoner Popular de Catalunya.

Autor: Joan Llomàs i Gavès

L13

RECULL DE CANÇONS POPULARS DE LA CONTRADA DEL VALLÈS

Festa de la Música catalana. Any IX 1921

L E M A.

Poble que canta no pot morir

Maria Pujol, de 33 anys, treballadora de la casa
Folcà, natural de Castelló on aprenqué' les cançons.
Les per ella cantades s'indiquen amb les inicials
M. C.

Maria Mercè, de 25 anys, leixidora de Sabadell
que s'aprengué a la casa de Maria Pujol en fer-
se el recull.

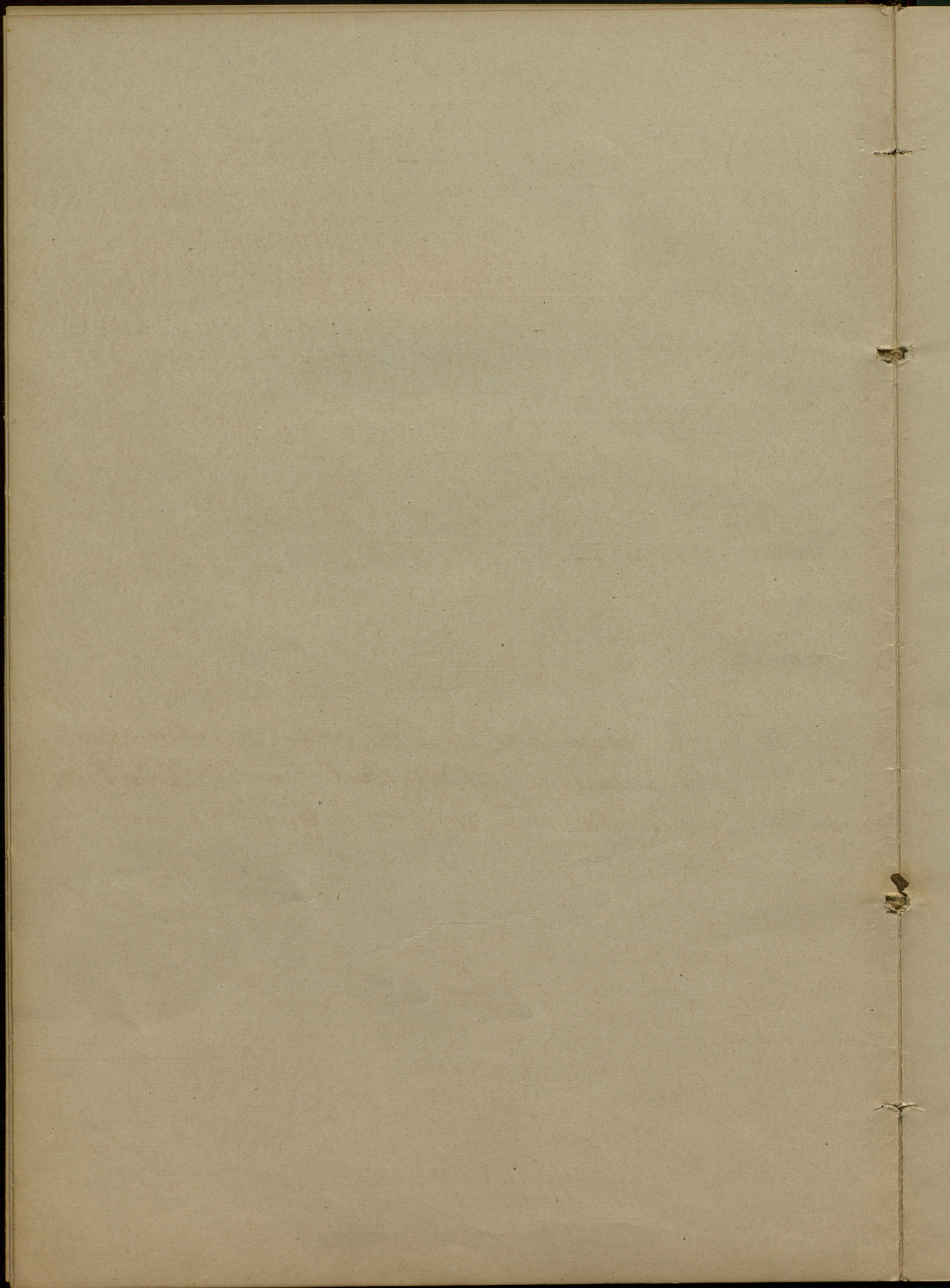
Josep Planes. La majoria de les cançons les té apre-
ses de sa mare que era filla de S. Joan de les Abadesses.

Les cançons de sorteig són recordades per l'
~~autor del recull~~ Joan Ennades i apreses en la in-
fantesa.

PROLEG

Totes les cançons que formen la present han sigut recullides en el Plá del Vallés, de tres diferents persones: Maria Pujol teixidora de Sant Esteve de Castellar (Castellar del Vallés) Maria Mercé, també teixidora de Sabadell, i de Mossen Josep Planes rector del llogret de Ripoll. Aquest sacerdot es nascut a la vila de Ripoll, i en exercici del seu ministeri ha corregut diferents pobles i contrades de la nostra terra, no podent-nos precisar en moltes de les cançons cantades el punt just d'on l'havia apresat, per lo tant cançons per ell cantades, si be han sigut recullides en el Vallés el seu origen es desconegut.

El cançoner de cada peça va indicat amb les inicials respectives, llevat el nom de Maria Pujol que es indicat amb les lletres M. C.

PRIMERA PART

TONADES

La Sileta.

M. C.

1. El ca-rrer de l'ho-spi-tal a tres por-tes a ma
 dre - ta si n'hi ha un es-tu-di-ant que fes-te-ja la Si-
 -le-ta ai a-mor.

La dida.

M. C.

2. El bon rei s'en va a cas-sar el bon rei i la re-
 -gi-na no que-da nin-gu al pa-lau si no l'in-fant
 la di-da.

Isabel.

M. C.

3. Qua-tre ca-va-llers qua-tre ca-ma-ra-des
 sen hana nat a Però a ro-bà una ca-ma ai a ro-bà una da-ma.
 se n'han nat Vich

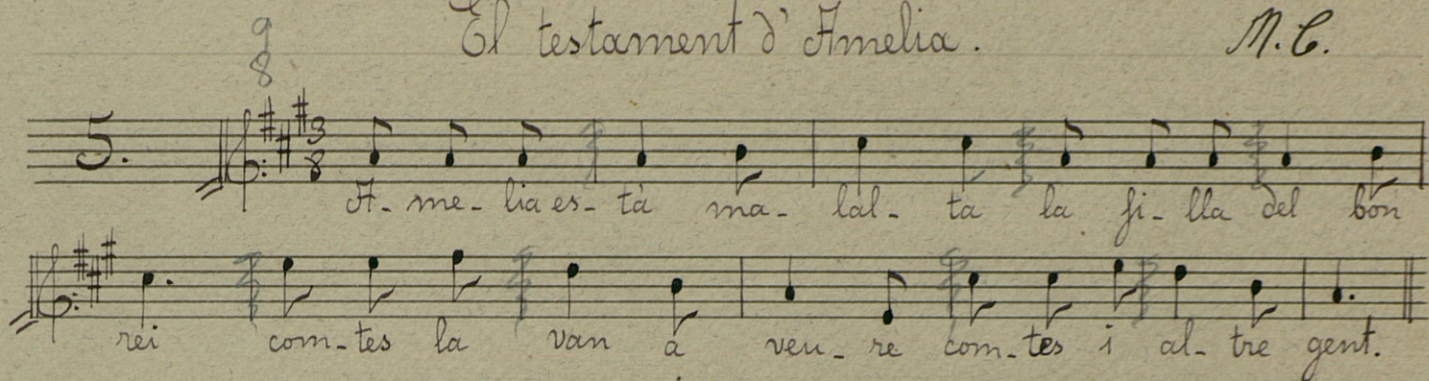
El condemnat a mort.

M. C.

4. El di-a deu de Se-tem-bre ens en va-ren a ga-
 -far a l'ho-spi-tal de la coi-xa as-sen-tats so-bre una tau-la as-sen-
 -tats so-bre una tau-la amb po-llas-tres so-bre's plats.

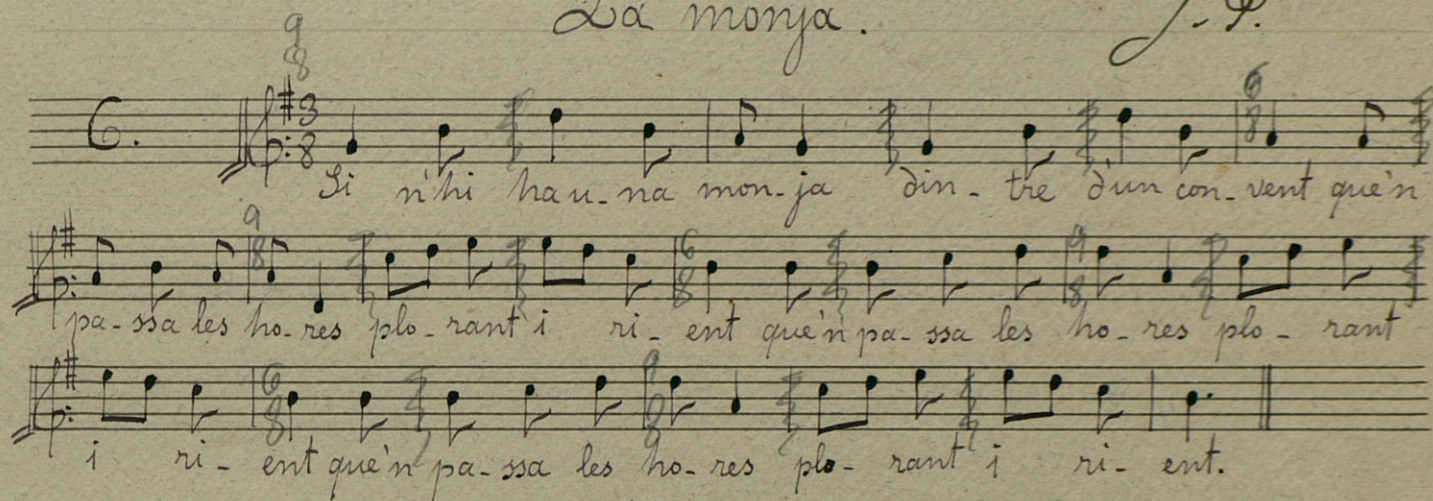
El testament d'Amelia.

M.C.

5. *9*
9
 A-me-lia es-tà ma-lal-ta la fi-lla del bon
 rei com-tes la van a veu-re com-tes i al-tre gent.

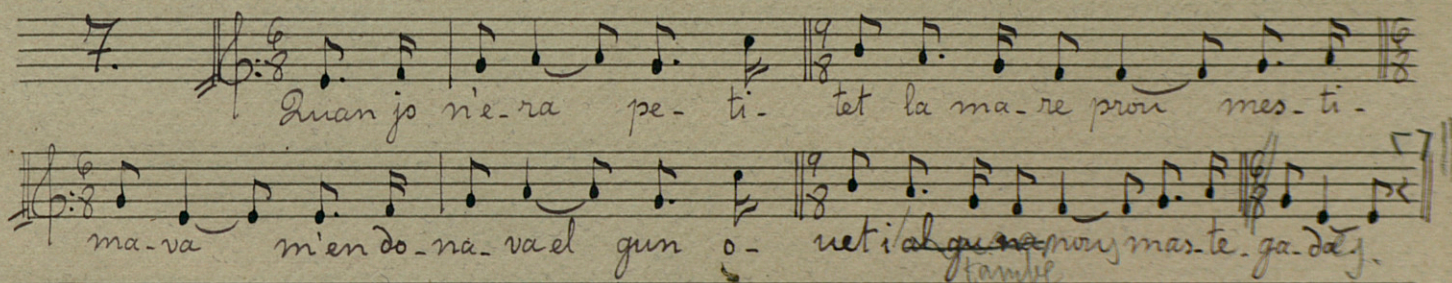
La monja.

J. P.

6. *9*
9
 Si n'hi ha u-na mon-ja din-tre d'un con-vent que'n
 pa-ssa les ho-res plo-rant i ri-ent que'n pa-ssa les ho-res plo-rant
 i ri-ent que'n pa-ssa les ho-res plo-rant i ri-ent.

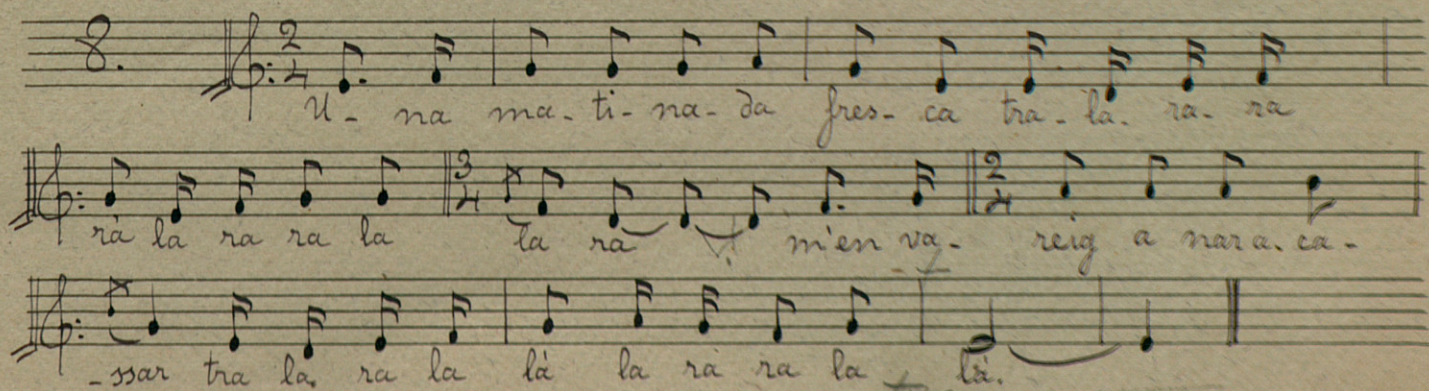
Eocassons.

M.C.

7. *9*
9
 Quan jo n'e-ra pe-ti-tet la ma-re prou mes-ti-
 ma-ra m'en-do-na-va el gun o-net i ~~algun~~ *algun* ~~mon~~ *mon* mas-te-ga-daj.

El bon caçador.

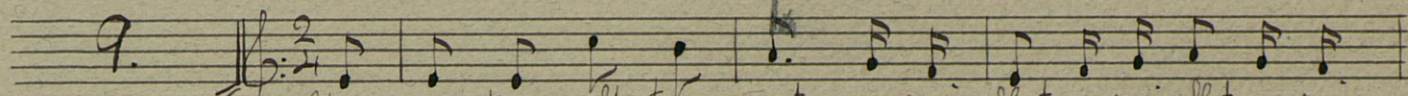
M.C.

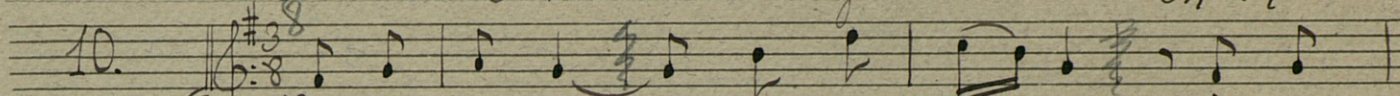
8. *9*
9
 U-na ma-ti-na-da fres-ca tra-la-ra-ra
 ra-la-ra-ra-la la-ra m'en va-reig a nara-ca-
 -ssar tra-la-ra-la la-ra-ra-la la.

3
4 *7*

El pastor del fluriol.

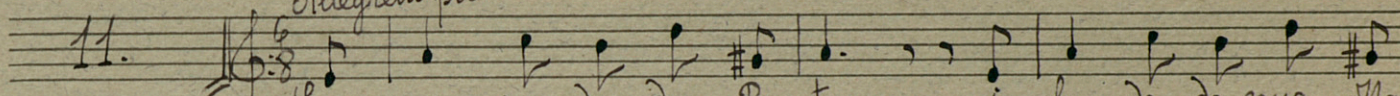
M.C.

9.
 Un pas-tor molt trem-pat ca-ra in-flat ca-ra in-flat ca-ra in-
 flat tot guar-dant el pre-mat el flu-vi-ol to-^{nech} ca-va i els ve-ins d'a-quell
 prat d'a-quell prat d'a-quell prat d'a-quell prat n'es-ta-van en-gres-cats de sen-tir-com so-
 na-va carras-clis carras-clis ell tor-ca-va amb els lla-vis carras-clis carras-clis amb els fo-rats del nas.
 El miracle de Sant Jaume. M.M.

10.
 N'e-ra un pa-re iu-na ma-re i un
 fill qui'ells dos te-ni-an fe-rem u-na pro-me-ten-sa
 a Sant Jaume de Ga-li-cia.

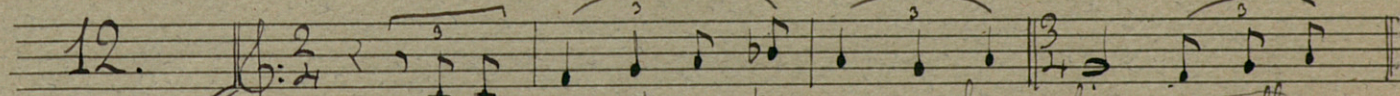
D. Bertran i D^a Maria.

M.M.

11. *Allegretto poco*
 La ma-re de don Ber-tran i la de do-nya Ma-
 ri-a to-tas du-gas han pa-rit en u-na nit i un di-a to-
 tas du-gas han pa-rit en u-na nit i un di-a.

En Pau Camaneia.

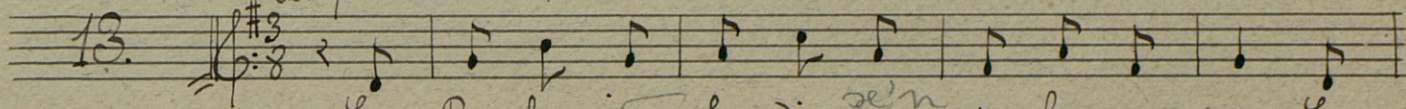
J.P.

12.
 u-na can-so-ne-ta no-va lum là jo vull can-
 tar tre-ta d'en Pau Ca-ma-ne-ia lum là de l'em-por-di.

La Paula i en Jordi.

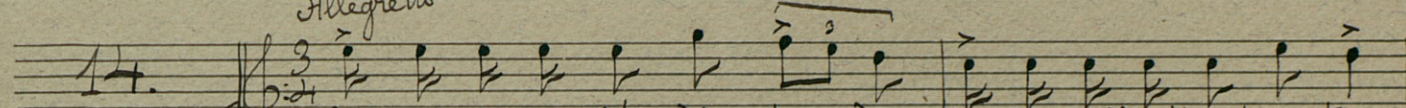
M. M.

Temps de Ballet

13.
 La Pau-la i en for-di ^{se'n} vo-len ca-sar e-
 lla n'és cri-a-da i ell, fa-dri ma-nya, e- lla te sis un-ces qu'ha
 gua-nyat fi-lant. Mi-reu qui-na dit-xa qu'han lo-grat tan gran.
 Els Fusellers. ^{pel Jordi}

M. M.

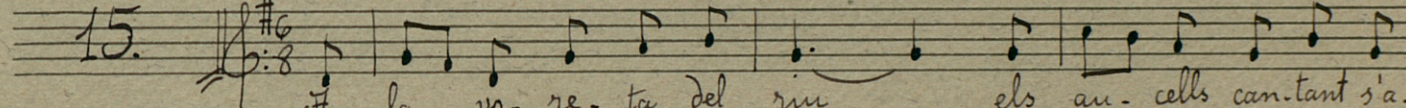
Allegretto

14.
 Can-çò no-va s'ha dic-ta-da a l'any mil vuit cents i tres
 se'n és sor-tit en cam-pa-nya la co-lla dels fu-se-llers.
 que n'han de fer

Desconsol.

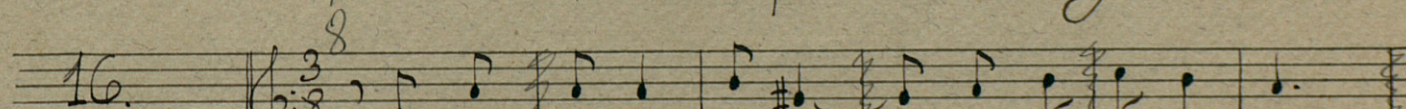
M. C.

Moderat

15.
 A la vo-re-ta del riu els au-cells can-tant s'a-
 le-gran ja s'en-va ca-sa plo-rant nit i di-a sos-pi-rant qui'n
 a-mor tan ig-no-cen-ta.

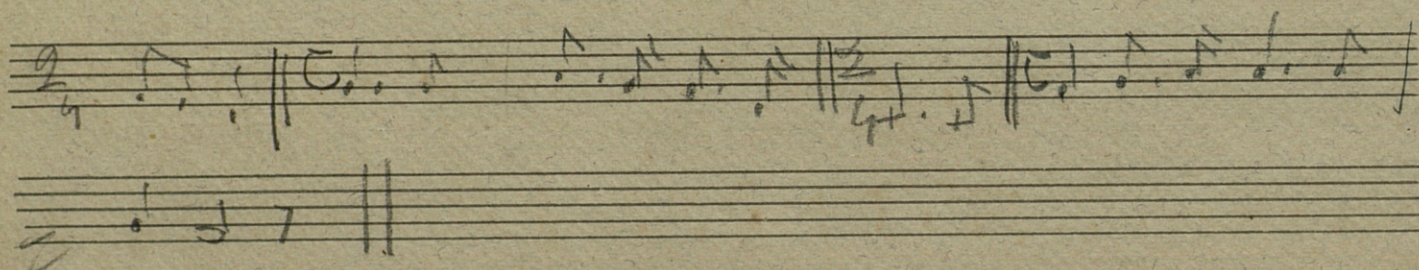
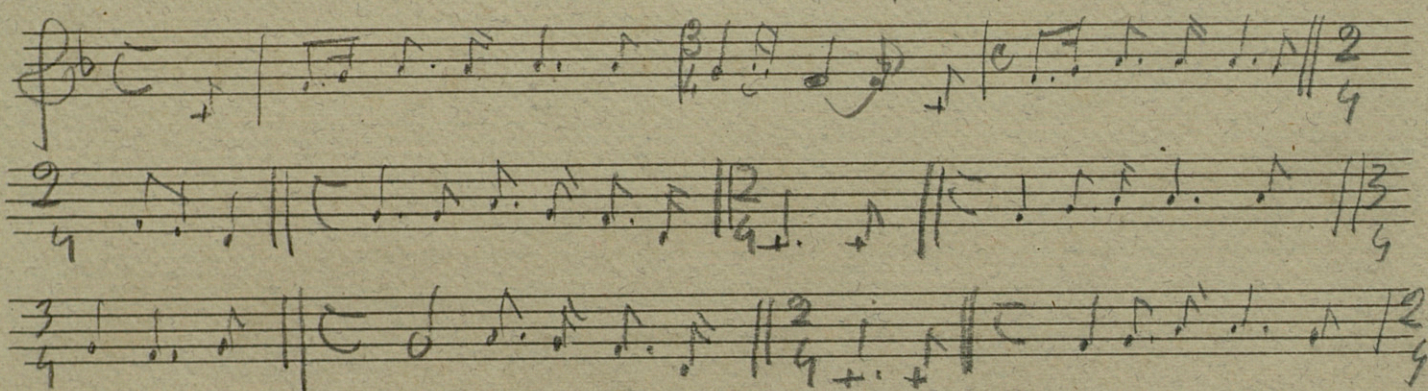
Canço de pastor.

J. P.

16.
 Ma-ti-net m'en lle-vo amb el Sol ei-xit
 ma-ti-net m'en lle-vo amb el Sol ei-xit amb el
 Sol ei-xit la ra-ma-da en-ge-go par un camp flo-rit.

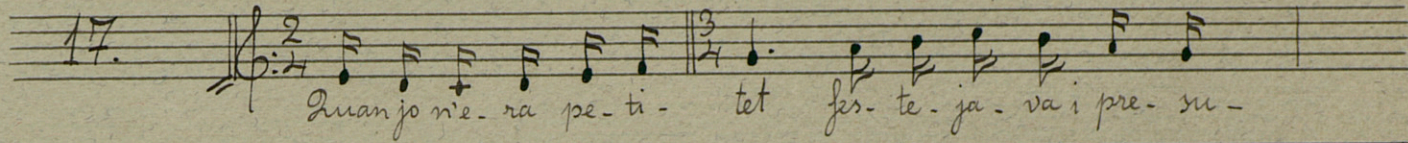
+

Altra metreficatio

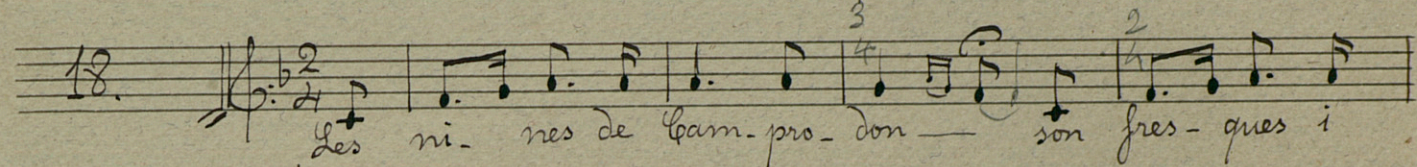
Canço de lladre.

J. P.

17. *Quan jo n'e-ra pe-ti-tet fes-te-ja-va i pre-mi-*
-mi-a es-par-de-nya blan-ca'l pei i el mo-ca-dora la fal-si-a.
(afegir tornada)

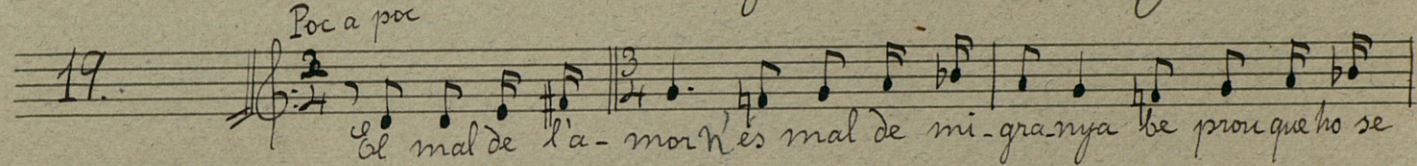
Les nines de Campredon.

J. P.

18. *Les ni-nes de Cam-pro-don — son fres-ques i*
re-ga-la-des tres o qua-tre que n'hi ha les u-nes mes que les al-tres
deu punta de sol es-trella de l'al-ba cla-ra es-pi-ne-ta del meu cor que m'atravessa les en-tranyes.

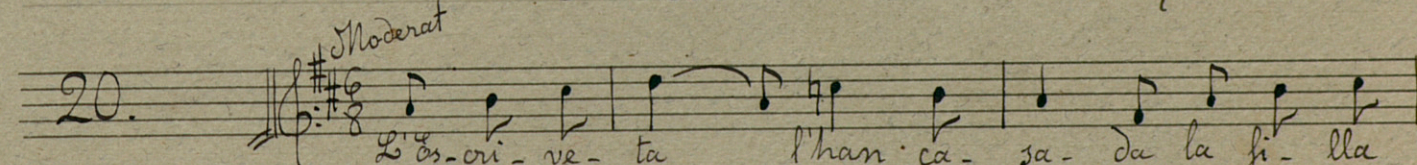
Mariagna.

J. P.

19. *Poc a poc* *El mal de l'a-mor n'es mal de mi-granya be prou que ho se*
jo de quan fes-te-ja-va El mal de l'a mor.

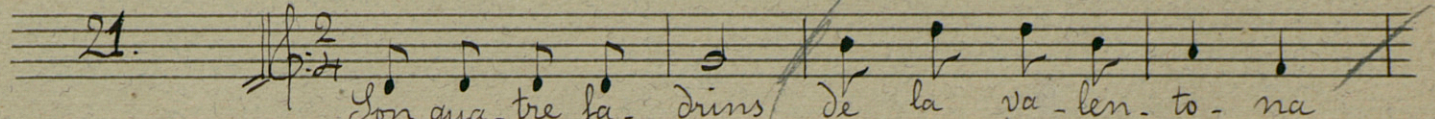
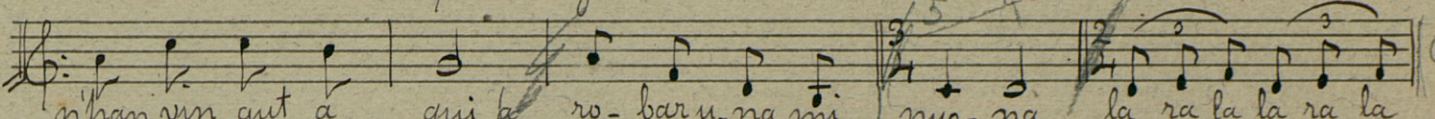
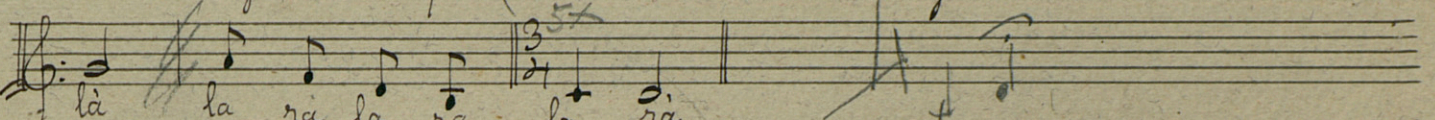
L'Escriveta

M. C.

20. *Moderat* *L'es-cri-ve-ta l'han-ca-sa-da la fi-lla*
del pe-le-gri de tan pe-ti-ta que ne-ra no se'n
sab cal-gar i ves-tir qui l'a'n te l'a-mor fa'n dei-xa qui no l'te l'a'n vol te-nir.
qui te l'a-mor no l'en posa lo

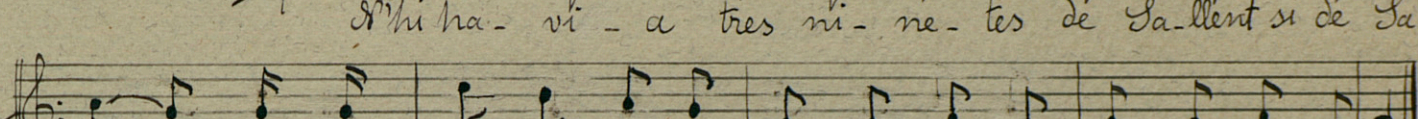
La dama robada.

J. P.

21. Lon qua-tre fa-dins de la va-len-to-na
 n'han vin-gut a qui se ro-bar u-na mi-nyo-na la ra la la ra la
 la la ra la ra la ra.

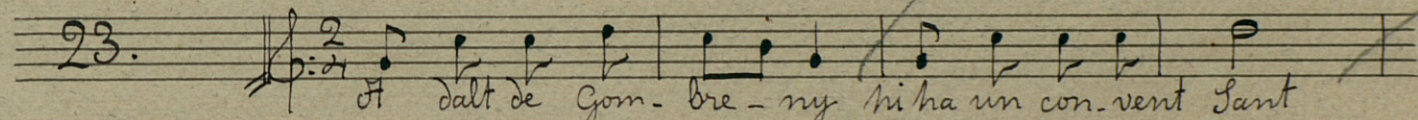
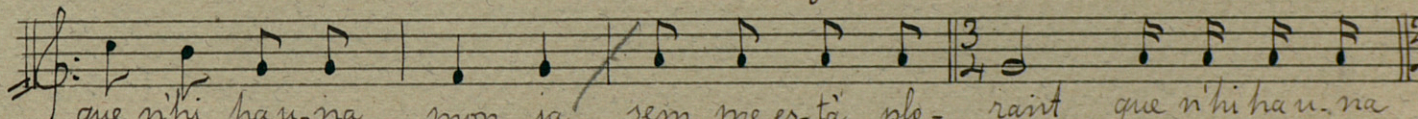
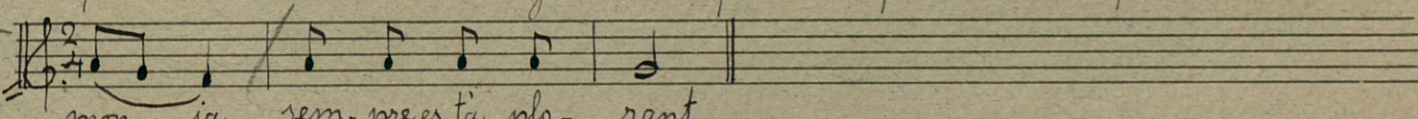
Les tres ninetes.

J. P.

22. *moigut* n'hi ha-vi-a tres ni-ne-tes de Sa-l lent si de Sa-
 -lent que s'en na-van bosc en llaï flors a bus-car flors a buscar

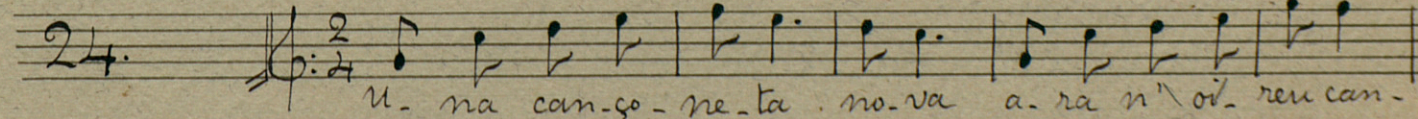
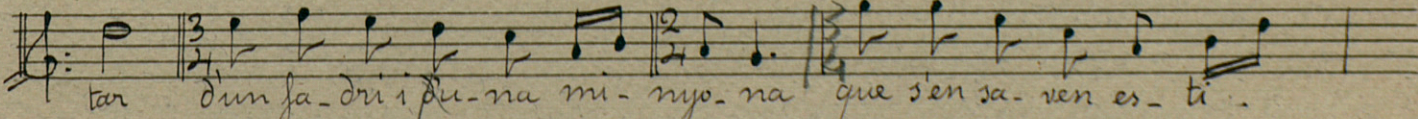
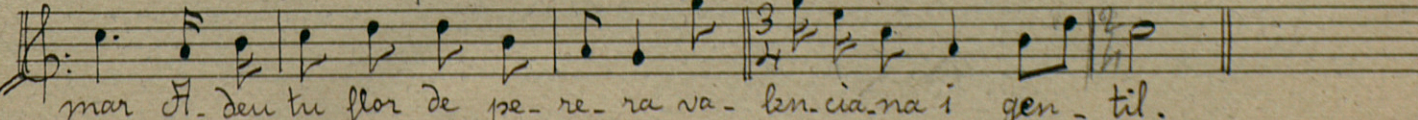
La monja

J. P.

23. A dalt de Gom-bre-ny n'hi ha un con-vent Sant
 que n'hi ha u-na mon-ja sem-pre es-tà plo-rant que n'hi ha u-na
 mon-ja sem-pre es-tà plo-rant.

Mariagneta.

J. P.

24. u-na can-go-re-ta no-va a-ra n'oi-ren can-
 tar d'un fa-dri i pu-na mi-nyo-na que s'en sa-ven es-ti-
 mar A-dau tu flor de pe-re-ra va-len-cia-na i gen-til.
 u-a-na i gen-til

Els segadors.

J. P.

25. *Energie*

Con-tra tots els se-ga-dors ja ho ve-ieu qui-na n'han
 je-ta se-qui-ran vi-les i plans fins al lloc de vall-da-
 -re-nes se-quen a-rran se-quen a-rran que la palla va ca-ra se-quen a-rran.
terra

De la soca neixia la rama. M. M.

26.

Per Ma-dal-fa-rem gran fes-ta, la Ma-re de Deu ja ho sab;
 men-fa-ran u-nes fal-di-lles, que no en fal-ta si-no el drap.
en farina

Josep i Maria.

M. M.

27. *Moderat*

Jo-sep i Ma-ri-a van a pas-se-jar; en
 u-na font fres-ca va ren-re-po-sar.
se'n van a-tu-rar.

La mala muller

M. C.

28.

Al les dot-ze de la nit jo n'hi faig el re-tru-
 -qui ga-pi-gues que's Don Fran-cis-co prom-te bai-xa-ria a o-brir prom-te
 bai-xa-ri-a o-brir.
se si bai-xa a obrir.

Fragment I.

J. P.

29. Moderat

no a neu a Es- pa- nya, ni- ren que us ma- ta- ran, Mi-
 nyons no - a- neu a Es- pa- nya que us ma- ta- ran Mi-
 nyons no - a- neu a Es- pa- nya que us ma- ta- ran No- sal- tres a Es- pa- nya i-
 rem i el ta- ba- co ven- drem a pe- sar de les guar- dies i am- bra- bia de tots ells.

Don Joan i Don Ramon

M. C.

30.

Don Jo- an i Don Ra- mon Don Jo- an i Don Ra-
 - mon ve- ni- en de la ba- ta- lla ve- ni- en de la ba- ta- lla.

Serrallonga.

M. C.

31.

les ni- ne- tes plo- ren, plo- ren de tris-
 plo- ren les ni- ne- tes plo- ran de tris-
 per- que'n Ser- ra- llon- ga n' es a la pre-
 - so fa- ra ro- ra n' es a la pre- so fa- ra- ro

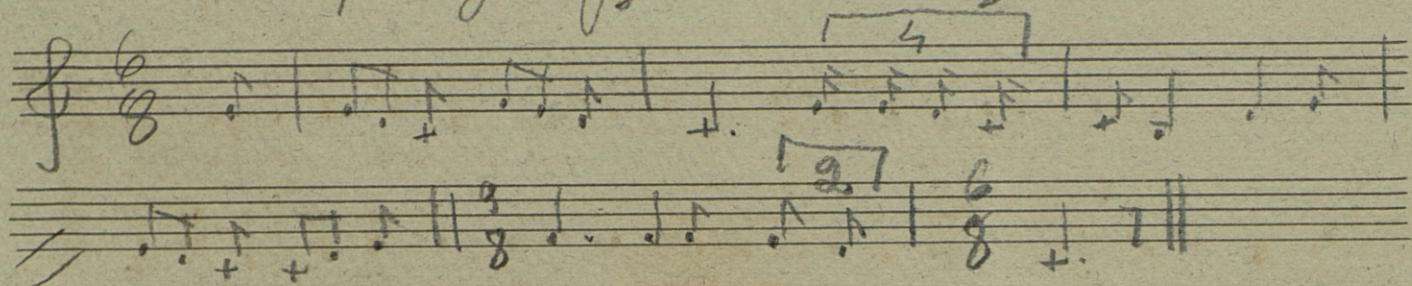
La nit de Nadal.

M. C.

32.

La nit de Na- dal n' es nit d'a- le- gri- a el
 fill de Ma- ri- a n' es nat al par- tal.

La preni de Barcelona

La preso de Barcelona. J. P.

33

Al pla de Bar-ce-lo-na la vi-da
mi-a n'hi ha u-na gran pre-so que la vi-da a-mor.

Galdino

Fragment II.

J. P.

Declamat

34

Fi a-den vi-la d'O-lot a-ra n'es-ta-
ras con-ten-ta que t'han mort el Gal-di-ro mai mes no tin-dras tristor ni ma-
la gent que t'mo-les-tia.

Galdino

Fragment III.

J. P.

Declamat

35

A-den vi-la de Ri-poll en-tre mig de du-gues
ai-gies la mei-tat son tra-gi-ners l'al-tre mei-tat cla-va-tai-res.

Canço de sortieg I.

J. A.

Alegre

quatre

36

u-ni do-ri te-ri ca-te-ri sac a la ve-ri-vi-ri vi-rom du-gues
va-gues fo-rra-lla-res me-nos du-gues que n'tre-gue-res pell de va-ca pell de
bon ves-ten tu que Deu not vol.

Canço de sorteig II.

J. H.

37 Po-ma ve-ra lan-de- ve-ra l'es-qui rot por-ta dol de Sant
Pe-re cor-dò ve-ra de Sant Pau cor-dò ^{crit}blau blau i blau ^{rall}-net per la te-va
si per la me-va no per la te-va bo-ca un boncaga - llo.

Canço de sorteig III.

J. H.

38 U-na pla-ta d'en-ciam ^{am ben a-ma-ni-da}ben a-ma-ni-da ben a-ma-ni-da u-na
pla-ta d'en-ciam ^{am ben a-ma-ni-da}ben a-ma-ni-da amb o-li i sal su-ca-rem un tros de
pà per qui to-qui per qui to-qui su-ca-rem un tros de pà per qui to-qui a-ma-gar.

Canço de sorteig IV.

J. H.

39 Po-ma mi-do-ra qu'en sal-ta la to-rre els morts vin-dran t'a-ga-fa-
^{Poc a poc}l-ran a tu ia mi Mar-ga-ri-de-ta ves-ten tu dà-qui.

Canço de sorteig V.

J. H.

40 Pom pom d'or de la ve-ra ve-ra van-sa el meu ma-rit n'ha vin-gut de
Fran-sa n'ha por-tat un gan-vi-rot qu'en fes-te-ja la me-va do-na, li fa por-
^{rall}tar sa-ba-te-tes d'or que la piu piu que la miu miu, blanca en si-qui la per-diu.

Canço de sortieg VI.

J. H.

411

Dalt del cot-xe n'hi ha una ri-na que'n re-pi-ca'ls cas-ca-
 -bells tren-ta qua-ran-ta l'at-met-la a mar-gan-ta pi-nyol ma-dur ves-ten
 tu si tu ten vas ne-ro ne-ro ne-ro si tu ten vas ne-ro ne-ro nas.

Canço de sortieg VII.

J. H.

412

L'a-ri del Par-que diu qu'es-ta ma-lalt te una po-ta coi-xa l'al-tre li ja
 mal van a bus-ca'l met-ge el met-ge me-nes cal ves-ten tu cap d'a-ni-mal.

Canço de sortieg VIII.

J. H.

413

Qua-tre pe-dres n'hi ha al ca-rrer jo les se comp-tar molt bé de co-
 lor de xa-co-la-ta un dos tres qua-tre.

Canço de sortieg IX.

J. H.

414

Cul d'en-but el cul te put fo-rre-lla ta mal di-ner ma-la
 fi po-que-sis fer jo men-jant i tu de ji ma-la fi pu-quis fer tu.

Cançó de sortej X.

J. H.

Alegre

415

Els sol-dats ve-nen de Fran-ça i no sa-ben el ca-
mi a-llí. dalt de la mon-ta-nya ens en gi-ra-rem ai-xis tu-ru tu
rut ma-re ca-seu-me tu rutu tut fi-lla no puc tu rutu tut mare vull ja ves tu rutu tut fa-ves amb
Sue

SEGONA PART

POESIES

L L I S T A

La Sileta
La dida
Isabel
El condemnat a mort
El testament d'Amelia
La monja
Tocasons
El bon caçador
El pastor del fluviol
El miracle de Sant Jaume
Don Bertran i Donya Maria
En Pau Camaneia
En Jordi i la Paula
Els fusellers
Descansol
Cançó de pastor
Cançó de lladre
Les nines de Camprodon
Mariagna
L'Escriveta
la dama robada
Les tres ninetes
La monja
Mariagneta
Els segadors
De la soca neixia la rama
Josep i Maria
La mala muller
Don Joan i Don Ramon
Serrallonga
La nit de Nadal
La presó de Barcelona
Cançons de sorteig I, II, III, IV, V,
VI, VII, VIII, IX, X,
Fragments I/ II/ III/

LA SILETA

AL carrer de l'hospital
quatre portes a ma dreta
si n'hi ha un estudiant
que n' festeja la Sileta

Ai amor

No l'ha poguda alcançar
ni amb diner ni amb parauletes
una nit s'en decidí
de vestir-se'n de monjeta
A les dotze de la nit
ja n'hi truca la porteta
Ai Sileta baixa a obrir
aquesta pobre monjeta
Com que n'aneupel mon
an aquesta hora soleta
Silate no'n facis cas
m'ho han dat per penitencia
Monjeta pujeu a dalt
que trobareu la mareta
i amb ella soparem
si es que teniu ganeta
De ganeta no'n tinc pas
lo que ne tinc es soneta
pero me fa molta por
l' haver de dormir soleta
Que al punt de la mitja nit
no surti una fantasmeta
Jesus Maria Josep
que m' quedaria morteta
Monjeta no tingue por
dormireu amb la Sileta
Ai mare no hi vull dormir
no hi vull dormir amb la monjeta
Au Sileta cap al llit
sino't daré una catxeta
avui no'm facis parlar
al devant de la monjeta
Quan son a mig despullar
la monja porta calcetes
Ai monjeta que ho fa
que també porteu calcetes?
Sileta no'n facis cas
que's un costum de la terra
Al ser a la mitja nit
n'hi demana l'amoreta
Ai monjeta no parreu
que m'en dona vergonyeta
i si'm torneu d'ri aixos
ne cridaré la mareta
Al ser-ne demà'l matí
sa mare l'ha cridadeta
Ai mare no'm vull llevar
bon dormir fa amb la monjeta

53

L A D I D A

El bon rei s'en va a passeig
el bon rei i la regina
no'n queda ningú al palau
sino l'infant i la dida

L'infantó no vol callar
ni en breçol ni en cadira
sino a la vora del foc
i a la falda de la dida

Amb l'ardoreta del foc
la dida se'n ha dormida
la dida ha fet un gran foc
per veure si callaria

Quan la dida's despertà
troba l'infant cendra viva
la dida llença un gran crit
Valgam la Verge Maria

Que si vos no m'ajudeu
de tothom seré aburrida
aburrida de gent gran
i també de gent petita

Verge si m'torneu l'infant
corona d'or us faria
i al vostre estimat fill
corona de plata fina

La sent el criat del rei
Que teniu la bona dida?
N'he perdut un llençolet
el que'l rei mes preferia

Dida aquí teniu diners
i compreu-lo a la botiga
Llençol com el que he perdut
no'n venen a la botiga

En baixa escales avall
hi troba'l rei que venia
Dida on teniu l'infant
perque jo veure'l voldria

Ja'n torna escales amunt
troba la Verge Maria
Si m'en tornaveu l'infant
corona d'or us faria

Torneus'en cap a la cambra
no estigueu tan afligida
trobareu al infantó
al lletet que'n fa joguina

I S A B E L

Dotze cavallers
dotza camarades
se n'han nat s'en nat a Vic
a robar una dama
ai
a robar una dama

Al arribar allà
les portes son closes
tot trucant trucant
les portes s'en obren
Bon dia Isabel
Bon dia bons joves
On teniu els pares
que potser esteu sola?
Mon pare es a Urgell
també hi es mamare
han anat tan lluny
a compra una cabra
Quan vindran d'Urgell
diu volen casar-me
amb un vell vellot
que a mi no m'agrada
N'es borni d'un ull
i no hi veu de l'altre
esguerrat d'un brac
i cois d'una cama
Donzella Isabel
voleu ser robada
No diré que no
si'l lladre m'agrada
Ne su rt al balcó
i veu la parada
de dotze cavalls
tots guarnits de plata
n'hi ha un de blanc
que ningú'l montava
n'es del cavaller
que amb ella parlava
Dalt del cavall blanc
ja l'en han pujada
fora del portal
ja troben son pare
Molt bella deu ser
questa galant dama
molt bella deu ser
que va tant tapada
Un xic mes avall
ja troben sa mare
que l'ha conegut
mirant les sabates
on vas Isabel
on vas desdixada
baixa de cavall
torna-te'n a casa
Respon un dels tals
be'n será guardada
tot marxant marxant
Isabel plorava

De que'n ploreu ara?
Ploro de tristor
que vull tornar a casa
No ploreu mes no
No'n ploreu mes no
no ploreu mes ara
no ploreu mes no
que a casa us aguarden
menjareu pa blanc
que tan us agrada
i beureu vi bó
del cullit a casa

— ai —

Separació d'estrofes

El dia deu de setembre
ens en varen agafar
en el Hostal de la Coixa
assentats sobre una taula
assentats sobre una taula
amb pollastres sobre'ls plats

Cap una vila'ns portaven
Perpinyà ne te pernom
en una presó molt fosca
com una gola de llop
que jamai hi toca'l Sol

A la presó que'ns portaren
tot son voltes i forats
que per tot hi raja l'aigua
mireu quin estar hi feia
la camisa se'ns podreix

Al ser allí'l Pla de Cabra
menjar i beure'ns van donar
jo no vull menjar i beure
ja podeu pensar i creure
el meu cos com estarà

Ai pobres de nostres mares
quan elles aixos sabran
tenen els fills per les coves
despullats en sense roba
i manillats de les mans

Sa mare ja lo va a vaure
tota vestida de dol
Ai fill meu quan jo't criava
tanta alegria que'm daves
i ara m'en dones tristor

Ja s'arrenca d'una daga
Mare meva haveu-la aquí
doneu-me tres cops de daga
arrenqueu-me les entranyes
que de vos jo vull morir

Ai fill si matat podia
temps ha que mort t'en hauria
recordat d'aquella tia
que per nom s'en diu Maria
robadora de l' amor

La sentència tinc dictada
i m'en tinc de consolar
sota la Torre den Barra
el jutge me l'ha dictada
dema'm tenen de penjar

Escalles de la presó
sou fetes amb gran valor
el dia que vaig pujar-les
les pujava amb alegria
ara les baixo amb tristor

Ja'n sento tocar campanes
de la Santa Trinitat

també sento com ne diuen
Caritat pper a el pobre
que te de morir penjat

Adéu pla de Barcelona
que mai mes ja no't veure
per l'amor d'una minyona
que molta pena m'en dona
avui aquí moriré

Quan n'es a dalt del suplici
Bon butxí deixeu-me dir
deixeu-me dir dos paraules
an a la gent que m'escolta
Que'm perdoneu an a mí?

N'hi responien Si pare
us perdone'm de bon cor
Sent aixís Deu us ho pagui
reseu-me un ave Maria
despres que ja seré mort

EL TESTAMENT D' AMELIA

Amelia està malalta
la filla del bon rei
comtes la van a veure
comtes i altra gent

També n'hi va sa mare
quan ja no hi ha remei
filla la meva filla
de quin mal us queixeu?

Mare la meva mare
be prou que ho saveu
matzines m'en heu dades
que'm maten el cor meu

Filla la meva filla
d'aixos confesareu
quan sereu confesada
el testament fareu

Ja'n soc de confesada
demanant perdó a Deu
també soc combregada
i fet el testament

Del meu testament mare
no us en alegrareu
ara us el contaré
perque el sapigueu

Set castells tinc a França
tots set en poder meu
tres d'ells els deixo als pobres
als pobres i als romers

Un altre el deixo als freres
perque preguin a Deu
l'altre'l deixo a Don Carles
Don Carles germà meu

Les robes i les joies
per la Mare de Deu
i tot l'or i la plata
per vos Senyor Deu meu

El vestit i sabates
quan morta'm posareu
també'l collar de perles
i les anells d'argent

Corona de seda verda
vòltada de pensaments
m'rn posa eu per mortalla
tot lo millor de lo meu

Malaguanyada seda
tota la podrireu
lo cos te de podrir-se
la roba lo mateix

Les robes que's pocreixin
l'ànima vagi al cel
Filla la meva filla
i per mi que'm deixeu?

Mare la meva mare
us deixo l'espòs meu
tanque-lo en vostra cambra
sempre que vos volgueu

LA MONJA

Si n'hi ha una monja
dintre d'un convent
que'n passa les hores
plorant i rient
que'n passa les hores
plorant i rient
que'n passa les hores
plorant i rient

Mixò no ho repetir

La mare abadesa
n'ha tingut esment
De que ploreu monja?
perque tan ploreu?

Ploro per un jova
que s'en diu Climent
que si no m'hi caso
moriré per ell

Morius morius monja
ja us enterrarem
les tombes son noves
les estrenareu

capellans i frares
us enviarem
un ofici d'angels
us en cantarem

TOCASONS

Quan jo n'era petitet
la mare prou m'estimava
m'en donava algun ouet
i també mous mastegades

Ara que'n soc mes grandet
m'en he donat a les armes
una bossa de diners
no se si'm durarà gaire

Ara n'ha caigut malalt
a l'hostal de Vilarassa
mentres n'ha tingut diners
l'hostalera be'l cuidava

Ara que ja'ls ha acabat
ja li han dit que s'en vagi
ell diu Ja m'en aniré
per tota aquesta setmana

M'en nirà al ~~canó~~ ral
a robar la gent que passi
veu venir un hereuet
capa de pastor portava

A on vas tu hereuet
que t'en vull robar la capa
No ho faras pas Tocasons
t'en hauràs de buscar un altre

l si en fer'ho't vols fer fort
tres bales timdràs per pagà
Ja sabs tu lo que t'has dit?
Tocasons no hi ha qui'l mati

Tres anys fa que vaig pel mon
pels boscos i les muntanyes
barallant-me a cada pas
mai ningú ha lograt matar-me

L'hereuet que n'es valent
no l'espanten les paraules
tres bales porta al fusell
les tres al front li tirava

Tocasons ha caigut mort
per la polç de la muntanya
abans de quedar-ne mort
n'ha dit aquestes paraules

No'm sab pas greu el morir
ni tampoc deixar les armes
me sab greu que un germà meu
hagi tingut de matar-me

Hereuet va tot seguit
a contar'ho al senyor batlle
Senyor batlle Deu lo guard
li contaré lo que passa

Si n'he mort al Tocasons
per que al darrera m'anava
i em venia fent raons
que'm folia robar la capa

Si tu ets mort al Tocasons
gran soldada n'has guanyada
dotze cents i vint escuts
se daven a qui'l matava

Si es cert que tu l'has mort
per tu serà la soldada
Senyor batlle s'en va anar
a fer repicar campanes

EL BON CAÇADOR

Una matinada fresca
tralalaralá laralalalara
m'en vareig anar a caçar
tralalaralá laralalá
no'n trobo perdiu ni gotlla
tralalaralá laralalalara
per a poguer-n'hi tirar
tralalaralá laralalá

Sino una pastoreta
que'n guardava'l bestia
la pastora dormia
no la goso a despertar
En cullo um pom de violes
i al pit les hi vaig tirar
les violestes son fresques
la pastora's despertá
Que voleu el galant jove
que veniu aquí a buscar
El vostre amor pastoreta
si me'l volieu donar
L'heu de manar al meu pare
i també al meu germà
i si ells volen donar-lo
per ben donat quedarà

El pastor del Fluviol

Un pastor molt trempat
~~cara inflat cara inflat cara inflat~~
tot guardant-ne'l remat
el fluviol tocava
i els veïns d'aquell prat
~~d'aquell prat d'aquell prat d'aquell prat~~
n'estaven encrescats de sentir
de sentir com sonava
carrasclás carrasclás
ell sonava amb els llavis
carrasclás carrasclás
i amb els forats del nas

Les nenes d'aquell vol
~~d'aquell vol d'aquell vol d'aquell vol~~
per senti'l fluviol
fins perdien la gana
i anaven sense por

~~sense por sense por sense por~~
a darrera'l pastor
gran petita i mitjana
carrasclás carrasclás
i ell de una a una
carrasclás carrasclás
els tocava el contrapàs

~~-La-mestressa-al-----~~

Un dia al dematí
al de matí, al de matí al de matí
la mestressa'l sentí
tot sol com refilava
ja hi va anar al moment
al moment al moment al moment
per veure l'instrument
del modo que tocava
carrasclás carrasclás
ell tocava amb els llavis
carrasclás carrasclás
i amb els forats del nas

De tan sonar i sonar
tan sonar tan sonar tan sonar
li va desfinar
tocant-li una girana
li va enbuçar el forat
el forat el forat el forat
i ara que'l te enbuçat
sona de mala gana

carrasclás carrasclás
vet'aquí que n va treure
carrasclás carrasclás
de tan sonar amb el nas

La mestressa'l moment
que no'l sent que no'l sent que no'l sent
li diu amb sentiment
pero que has fet burrango
ja no'm pot tocar res

~~tocar res tocar res tocar res~~
amb l'instrument malmés
no'm pots toca'l fandango
carrasclás carrasclás
la mestressa al provar'ho
carrasclás carrasclás
si li va acabar el gas

EL MIRACLE DE SANT HAUME

N'era Un pare i una mare
i un fill que'ls dos tenien
van fer una prometença
a Sant Jaume de Galicia
D'anar'hi sense calçar
de sabates ni de mitjes
amb una garrot a la mà
i uns rosaris a la cinta
Quan varen ser a mig camí
havien de fer dormida
varen entrar en un hostal
que prop del camí hi havia
Els hostalers de l'hostal
tenen tres filles fadrines
L'una s'en deia Ramona
l'altre s'en deia Maria
L'altre s'en diu Teresó
minyona molt divertida
la que s'en diu Teresó
fer broma amb el fill volia
Ja li demana un petó
un petó per cortesia
Aixos no ho farà pas jo
que Deu me castigaria
no No ho mana la llei de Deu
ni Sant Jaume de Galicia
Molt ofesa la Tresó
va dir que s'en venjaria
Quan es hora de sopar
la minyona es atrevida
amaga una taça d'or
amb la que'l Comte bevia
Quan va ser la mitja nit
que al hostal tothom dormia
fica la taça'l sarró
del fadró mentres dormia
Demà a l'hora de dinar
la taça no apareixia
demà a l'hora de sopar
ningú la taça tenia
La minyona va dient
que'l fadró robat l'havia
que la tenia al sarró
que be prou ella ho sabia
El fadró molt diligent
ja s'hi vol jugar la vida
si tinc la tça al sarró
que m'en penjin desseguida
Li registren el sarró
i li troben desseguida
la justícia rigorosa
va penjar-lo aquell migdia
Son pare i sa mare sols
no deixen la seva via
van anar a veure Sant Jaume
el Sant Jaume de Galicia
Quan d'allí varen tornar
veure lo seu fill volien
el seu pare no ho vol pas
sa mare si que ho volia

No hi aneu pas ma muller
que gran dolor en tindrieu
en trencarieu gran plor
de tan lluny com el veurieu

Ma muller no hi aneu pas
que molt fort en patirieu
el nostre fill ja n'es mort
i tampoc no'l tronarieu

Mon marit jo hi vull anar
per veure'l tant sols un dia
per resar-li un Parenostre
i també un Ave Maria

Desseguida que's allí
veu que'l seu fill se movia
de tan lluny com la vege
ja li crida Mare mia

Com es aixos lo meu fill
est viu despres de tants dies?
l com no tinc d'esser viu
amb tan bona companyia

Sant Jaume me te pels peus
i la Verge per la cinta
i pel cap el bon Jesus
que m'ajuda nit i dia

Una cosa jo us vull dir
una cosa mare mia
que aneu a veure'l Batlle
el Batlle d'aquesta vila

Ara'l trobareu dinant
que menja gall i gallina
que m'en vingui a despenjar
perque jo estic ple de vida

Deu lo guard el senyor Batlle
el Batlle d'aqueta vila
si'm voleu despenjar el fill
perque n'esta ple de vida

Que dieu la bona dona
no digueu tal bojeria
que tan mort es vostre fill
com aquest gall i gallina

El gall s'en posa a cantar
i a pondrer la gallina
Aixos es miracles del Cel
miracle que'l cel envia

Vostre fill culpa no te
cap culpa ell no tenia
es un miracle que ha fet
el Sant Jaume de Galicia

DON BERTRAN I DONYA MARIA

La mare de Don Bertran
i la de Donya Maria
totes dues van parir
en una nit i un dia
~~en una nit i un dia~~

Tots dos dormen en un jas
tots els cria una dida
tots dos vesteixen igual
amb robes de seda fina

Tots dos jugaven plegats
sempre de nit i de dia
quan ne varen ser grandets
l'amor ja los perseguia

Els parents de Don Bertran
el porten a Andalusia
perque aprengui de llegir
i de servir la senyoria

Perque aprengui a tocar armes
i guerregar nit i dia
i també montar a cavall
i vestir amb gentilia

Donya Maria està trista
i plorava nit i dia
No estigueu trista l'amor
no plorau Donya Maria

Quan a casa tornaré
seré home amb valentia
i sabré montar a cavall
i vestir amb gentilia

Com un home seré gran
no plorau Donya Maria
desseguir que tornaré
vos sereu la muller mia

Donya Maria plorava
plorava Donya Maria
Escolteu la meua mare
escolteu la mare mia

Tornaré lo Don Bertran
tornaré d'Andalusia?
Filla meua sembreu sal
i sorra de la marina

Quan la sorra hagi florit
Don Bertran en tornaria
Mare mia aixos vol dir
que mai mes no tornaria

Jo lo vull anar a buscar
jo aniré a l'Andalusia
mare feu-me'n un vestit
un vestit de pelegrina

Amb una capa de panyo
tota plena de petxines
que jo anire a corre'l mon
voltant sempre nit i dia

Cent llegües ne va voltar
sens trobar poble ni vila
ja s'atura en una font
una font d'aigua molt viva

Set bugaderes n'hi ha
que pel rei renten camises
Bugaderes deu vosguard
Deu vosguard la pelegrina

A fe que sembleu ben bé
la figura de Maria
aquella que Don Bertran
en sospira nit i dia

Que la te pintada al co
i a l'anima la te escrita
Bugaderes nosc jo
que mai Maria m'he dita
ma mara'm deia Tecleta
quan jo n'era māt petita
so filla de pares pobres
no's poden guanyar la vida
kom'en he anat pel mon
de feina si'n trobaria

Quina feina sabeu fer
vos hermosa pelegrina?
Se brodar en plata i or
or i plata si n'hi havia
També se tallar i cusir
de la feina bna i fina

En el palacio del rei
de feina proy n'hi hauria
Ja s'en va cap al palau
i n'hi troba la regina

Linda reina deu vosguard
Deu vosguard la pelegrina
a fe que'n sembleu ben bé
la figura de Maria
aquella que Don Bertran
en sospira nit i dia

i la te pintada al cor
i a l'anima la te escrita

Linda reina no soc jo
que jomai m'he dit Maria
la mara'm deia Tecleta
quan jo era mālta petita

Soc filla de pares pobres
no's poden guanyar la vida
jo m'en he anat pel mon
de feina si'n trobaria

Quina feina sabeu fer
vos hermosa pelegrina
Ne se brodar en plata i or
or i plata si n'hi havia

També se talar i cusir
de la roba bona i fina
Ja n'hi dona per cusir
feina per un any i un dia

Se'n posa a tallar i cusir
se'n posa a fer una camisa
en un pany hi broda'l Sol
en l'altre hi broda una nina

En l'altre a Don Bertran
en l'altre a Donta Maria
Quan la reina aixos ha vist
tota s'en ha engelsisida

Pelegrina fuix d'aquí
fuix d'aquí la pelegrina
que si Don Bertran te veu
de ru s'enamoraria

L'estimada fœes tu
i jofora l'aburrida
Regina on m'en aniré
m'estarà per qui escondida
Quan Don Bertran va arribar
demana mudar camisa

Ves-ne ves-ne tu criat
dona-li aquella camisa
Quan Don Bertran la vegé
pregunta qui l'ha cusida
Jo l'he cusida Bertran
amb aquestes mans tan lindes
Dieu-me la veritat
sino us llevaré la fica
Jo l'he cusida Bertran
Be l'he tallada i cusida
Mentiu pel collmala reina
que tal traça no tindrieu
Teniu rap Don Bertran
pelegrina l'ha cusida
A on es la pelegrina
a on jo la trobaria?
Per aquí la trobareu
per aquí que s'ha escondida
Ja la busca i la troba
a darrera una cortina
Alçat al(at mon amor
alçat al(at pelegrina
que tu seràs l'estimada
i la reina l'aburrida

EN PAU CAMANEIA

Una cançoneta nova
lum là
n'oireu cantar
treta d'En Pau Camaneia
lum là
de l'Empordà

A la ciutat de Valencia
ell hi va anar
no hi va per menjar ni beure
ni per comprar
Hi va per veure-la'n ella
be ho va pagar
dona tres trucs a la porta
Ola qui hi ha
Qui es que'm truca la porta
ara tan tard
Jo soc En Pau Camaneia
de l'Empordà

Per veure't a tu minyona
he arriuat
mes de cent llegües a peu
he caminat

Obriu-me obriu-me la porta
que estic cansat
i desitjari seure
i reposar

No us coneg ni se qui sou
no us coneg pas
neu aneu a un altra casa
a descansar

No sigue mala donzella
no'm desprecieu
be'm deieu a Barcelona
que m'estimeu

No us coneg pas cavaller
no us coneg pas
sino aviso la justícia
que us pendrà

Ja n'arriva la justícia
el va agafar
en una presó molt fosca
el va tancar

Al cap de quixè setmanes
el van jutjar
tots els jutges el condemnen
sense pietat

Per un burlador de nines
l'han agafat
i per lladre de camins
l'han condemnat

Vintitres anys en presiri
tindrà d'estar
per estimar una donzella
amor ben car

A la ciutat de Valencia
no hu aneu pas
que les donzelles sanfalses
sense pietat

EN JORDI I LA PAULA

Separació d'estrofes

En Jordi i la Paula
s'en volen casar
ella n'es astresa
i ell fadrà manyà
ella te sis unces
que ha guanyat filant
mireu quina ditxa
pel Jordi tan gran

En Jordi te faixa
i gec de bellut
pantalón d'e panyo
encara que's brut
un'ermilla negra
gorra de satí
aixos serà teu
si't cases amb mi

La Paula te mitjes
i un gipó molt gran
faldilles de llana
i un manto d'estam
unes estob al·les
un llençol de lli
aixos serà teu
si't cases amb mi

Ell en te una taula
comprada'ls Encants
tres cadires velles
llit de pots i bancs
un canti sense aigua
un porró sense vi
aixos serà teu
si't cases amb mi

Ella te un armari
que li van donar
pero no te potes
i te un peu trencat
i una calaixera
que no's pot obrir
aixos serà teu
si't cases amb mi

Jo tinc una casa
en sense terrat
pero es tan estreta
que s'hi entra ajaçat
no pots ballugar-t'hi
un cop est a dins
també serà teva
si't cases amb mi

ELS FUSELLERS

Separació d'efropes

Cançó nova s'ha dictada
a l'any mil vuitcents i tres
que n'han de sortir en campanya
la colla dels fusellers

Tres dies ans no marxaren
s'en volgueren despedir
Adeu noble Barcelona
per la fe anem a morir

Adeusiau Portal de Mar
i la platja divertida
adeusiu el Carrer Ample
i el carrer de la Mercé

Les banderes beneïdes
pel convent de la Mercé
i les armes aguerrides
per vencer els fusellers

Adeusiau Pla de Palaci
i les voltes dels encants
el moll i la Boqueria
on passejen els marxants

Adeusiau carrer del Carme
i carrer de l'Hospital
també'l gloriós Sant Llatxer
que ns guardi de pendre mal

El gloriós Sant Josep
també ens te de guardar
que al sortir en campanya
amb salut poguem tornar

De Mataró han arribat
moltes mares que hi ha
tota la nit no dormien
no feien sino plorar

Els uns ploren per ses mares
els altres per ses mullers
altres ploren per ses mares
qui sab si no'l veuran mes

Aparició d'estrofes

A la voreta del riu
els ocells cantant s'alegren
ja s'en va a casa plorant
nit i dia suspirant
quin amor tan ignocenta

La mare sempre m'en diu
l'amor sempre te esperança
quina esperança tinc jo
si jo d'ella res no n'ho
si jo d'ella res no alcanço

Vegi que vaig alcançar
un dia anat a ballades
seguts els dos en un banc
m'en diu no t'acostis tant
que'n passes el temps en bades

Al ser-ne demà l'matí
ja'n recibixo una carta
ja m'en tiro sobre'l llit
al mirar el sobrescrit
d'aquesta ja no m'el alço

Ai mare per al meu mal
ni metges ni apotecaris
ni herbolaris tampoc
ella'm causarà la mort
si amb ella jo no'm caso

Quan m'anireu a enterrar
passeu-me per casa seva
be'n tindrà la voluntat
i també la pietat
de dir-me'n un pare nostre

Quan l'ofrena m'en fareu
set atxes hi cremareu
totes set atxes diran
totes significaran
set anys que he patit per ella

A la pedra de la tumba
tres ratlles hi faré escriure
totes tres ratlles diran
les tres significaran
que he mort per una donzella

CANÇÓ DE PASTOR

Separació d'estrofes

Matinet m'en llevo
amb el Sol eixit
~~matinet m'en llevo~~
~~amb el Sol eixit~~
la remada engego
per un camp florit

28
Esta Primavera
un niu se trobat
vora la riera
a sota de un prat

Jo no se coneixer
quets petits ocells
si son caderneres
o be passarells

M'els enporto a casa
dic a ma muller
aquestos petits
conserveu-los bé

Ditxa com aquesta
ning'u te com jo
que l'amor me parla
des de'l finestró

Tu cucut no diguis
lo que has vist ací
i't donaré pances
vespre i de matí

CANÇÓ DE LLADRE

Quan jo n'era petitet
festejava i presumia
espardenyà blancha'l peu
i el mocador a la falsia

Adeu clavell morenet
adeu estrella del dia

26
Ara qye ja soc grandet
m'he dat a la mala vida
m'en he posat a robar
o fici de cada dia

He robat un traginer
que venia de la fira
li he robat mil unces d'or
i unes dobles que tenia

I també ademés d'aixós
en vareig robar una nina
la vaig robar amb falsetat
dinet-li que'm casaria

La culpa no la tinc jo
ella tampoc la tenia
jo'm'hi volia casar
el seu pare no ho volia

L'he mantinguda cinc anys
per les ciutats i les viles
a dintre de La Bisbal

li he tinguda vint dies
La vila de La bisbal
n'es una molt falsa vila
no hi ha faltat un tridor
que ho ha dit a la husticia

Un agutxil ha vingut
que pendre-m'en pres volia
jo ha agafat el trabuc
li he fet una ferida

M'en agafen i m'en lliguen
m'en fiquen dintre una stja
tot el dia estic resant
a santa i Verge Maria

Que m'en vulgues ajudar
jo pregava nit i dia
que vinguesin mos amics
tots aquells que jo tenia

Ja veig venir mil fadrins
tots armats de carabines
que han oberta la presó
i m'en han tret de la sitja

LES NINES DE CAMPRODON

Les nines de Camprodon
so n fresques i regalades
tres o quatre que n'hi ha
les unes mes que les altres

Adeu punteta de Sol
esteella de l'auba clara
espineta del meu cor
que'm travesses les entranyes

Han baixat a espigolar
a la plana de Cerdanya
a les nou del de matí
hora d'esmorzar tocava

Abans d'anar a esmorzar
les manades ne contaven
totes ja les han contat
i una diu que'ls gan robades

A darrera una caballo
a plorar s'en es posada
se pensa que ningú ho veu
son galant se la mirava

Perque ploreu mon amor?
perque esteu desconsolada?
Com no tinc de plorar jo
si m'han robat les manades

No ploreu el meu amor
no estigueu desconsolada
que so jo vostre galant
i soc què les ha robades

I no us les donaré
que no'm feu una abraçada
i també un petonet
per cada una manada

Ai aixos no ho faré pas
que ne fora castigada
castigada pels germans
també pel pare i la mare

A tos pares jo diré
que t'estimo per casar-me
la meva dona sereu
dona de la meva casa

Que la filosa que tinc
ja fa temps que està parada
i el rector sempre m'en diu
que tot sol mai faré casa

MARIAGNA

El mal de l'amor
n'es mal de migranya
be pòu que ho se jo
de quan festejava

Festejà set anys
una Mariagna
que de males nits
moltes m'en ha dades

L'amor m'en jurà
una matinada
al peu de la font
de la font del Carme

Ai aquella font
si parlar podia
de les males nits
que jo n'he patides

El seu jurament
ha donat a un altre
li lo seu amor
ara me negava

Amb aquest dolor
el meu cor ne mata
no'm vol dar m'amor
la falsa ingrata

He sentit a dir
que'l diumenge's casa
amb un fadrinet
fill de bona casa

Si aixos fos cert
la mort se m'atansa
moriré d'amor
per la Mariagna

90

L' ESCRIVETA

L'Escriveta l'han casada
la filla del pelegrí
de tan petiteta que era
no s'en sab calçar i vestir

qui te l'amor no l'en posa
qui no l te lo vol tenir

Son marit l'ha deixadeta
perque's cabi d'engrandir
son marit s'en va a la guerra
set anys trigará a venir

Acabats aquets set anys
son marit torna a ser aquí
se'n va cap a casa seva
sa mare l'en baixa a obrir

Perque no'n baixa l'Escriva
perque no' m'en baixa a obrir
El rei moro la te presa
la te presa en un jardí

Baixeu-me la roba bona
la capa de pelegrí
que jo vull anar-la a veure
ni que'n sapiga morir

Anava de porta en porta
com un pobre pe-legri
anava de porta en porta
captant-ne de pa i de vi

Baixeu-me la pobre roba
la capa de pelegrí
no m'en baixeu pas la blanca
ni tampoc la de satí

Sino aquella mes pobreta
que jo solia vestir
i ahiré de porta en porta
captant-ne de pa i de vi

A la segona porteta
l'escrivana ja'n trobí
que era vora la finestra
que començava a cusir

L'agulla n'era de plata
el didal n'era d'or fi
Feu-ne caritat senyora
an quets pobre pelegrí

Torneu demà a les nou hores
a nou hores del matí
que jo ja seré mestressa
de tot lo que ara hi ha aquí

El reimoro s'ho escoltava
passejant-se pel jardí
Feu-n'hi caritat Escriva
an quest pobre pelegrí

Porteu-lo a la blanca taula
que menji bon pa i bon vi
Mentres parava la taula
ja n'arrenca un gran sospir

Perque suspireu Senyora
perque feu aquest sospir?
Els ulls de la vostra cara
semblen els del meu marit

Vostre marit soc senyora
que per veure'us soc aquí
vostre marit Escrivana
ara'l teniu an aquí

Voleu venir l'Escrivana
voleu venir-ne amb mi?
Ai si per cert mon marit
si focim ja pel camí

Ell s'en va cap a la quadra
a busca'l millor rací
ella s'en va a la cambra
a busca'l millor vestit

El rei moro está en finestra
veu el pelegrí fugir
quan el moro s'en adona
l'Escriveta es de camí

Si jo t'jhagués conegut
cristianot molt maleit
si jo t'hagues conegut
t'hauria matat aquí

Cent escuts costa la roba
altres cent costa'l rocí
altres cent t'en donaria
si la deixaves venir

LA DAMA ROBADA

Son quatre fadrins
de la valentona
n'han vingut aquí
a robar una minyona

Lara lalara lalà
larà lara lara

Quan ella'ls ha vist
els barra la porta
amb un gros berrat
i una palla torta

Tot trucant trucant
la porta s'en obra
Que voleu minyons
en aquestes hores?

Per vos hem vingut
la gentil minyona
si voleu venir
cap a Barcelona

Prou qu'hi vindré jo
ben acontentada
A dalt d'un cavall
ja me l'han tirada

Van cap un hostal
de la bona bona
Aqui us en portem
la gentil minyona

Respon l'hostaler
La gentil bribona
anar amb uns fadrins
una dona sola

G. J.

LES TRES NINETES

N'hi havia tres ninetes
de Sallent, si de Sallent
que s'en naven bocs enllà
flors a buscar flors a buscar

Quan ne foren bosc endins
la nit les pren la nit les pren
ne troben un carboner
carbó faent, carbó faent

Carboner bon carboner
treu-nos del bosc que't pagarem
no't darem plata ni or
que no'n portem que no'n portem

Un petonet totes tres
be te'l farem bate'l farem
mes m'estimo un diner
de bon argent de bon argent

Ai pobre carbonerot
que'ts ignocent que'ts ignocent
que'n trobes la sort al bosc
i no la prens i no la prens

El carbó que tu faràs
que'l foc te'l crem que'l foc te'l crem
i les cerdres que farà
s'en duga'l vent s'en duga'l vent

La cabanya i tu el riu
avall corrent corrent

Carboner que sent aixos
la por l'en pren la por l'en pren

Ja n'agafa els esclops
i els instruments i els instruments
i s'en puja an el serrat
a fer cents creus a fer cent creus

El pobre carbonerot
moly ignocent molt ignocent
que s' pensa que tot fent creus
detura'l vent detura'l vent

LA MONJA

A dalt de Gombreny
hi ha un convent sant
que n'hi ha una monja
sempre està plorant

La mara adabesa
li va preguntant
de que ploreu monja
de que ploreu tant

Ploro per un jove
que's el meu galant
que si no m'hi caso
moriré penant

Morius morius monja
ja us enterraran
noves son les tombes
i s'entrenaràn

Capellans i fares
molts n'hi cantaren
de ciris i atxes
molts n'hi cremaran

270

MARIAGNETA

Una cançoneta nova
ara n'oireu cantar
d'un fadrí i una minyona
que s'en saven estimar

Adeu tu flor de perera
valenciana i gentil

Un dia l'encontro sola
soleta dintre'l jardí
tres o quatre paraulestes
jo li vareig volguer dir

Amor deneu-me una rosa
que arribo de llarca camí
Molt a gust jo us la dono
pose-us-la sobre'l pit

Amor feu-me una abraçada
ara que som sols ací
Jo encara tinc pare i mare
per poguer-me'n corretgir

Creu ton pare creu ta mare
mira no'm creguis a mi
que les paraules dels homes
no porten gaire bon fi

Ara jo m'en faré monjo
d'un convent de caputxins
quen ne serás casadeta
m'ho enviarás a dir

M'enviaras una carta
com t'en prova del marit
jo t'en enviaré un altra
com me prova'l monestir

Un dia oint la missa
jo la carta vei venir
en contes de besar a terra
jo la carta vaig cullir

La missa mai s'acabava
per a poguer-la llegir
la missa ja s'acaba
cap a la celda n'entrí

Al descobrir-ne la carta
ja n'arrenca un gran sospir
Maria de mes entranyes
qui t'en pogues tenir aquí

T'en faria una abraçada
fins el dia de la fi
El prior s'ho escoltava
passejant-se pel jardí

Per que suspireu el monjo
perque suspireu aixis?
Perque he llegit uns versos
versos d'ella en a mi

Jo vull deixar de ser monjo
i vull deixa'l monestir
vull viure per la Maria
qu'ella també viu per mi

Contra tots els catalans
ja ho veieu quina n'han feta
siguirán viles i llars
i desolarán la terra

~~segueu molt arrán~~
~~segueu molt arrán~~
que la palla va cara
~~segueu molt arrán~~

El pa que no n'era blanc
deien que era massa negre
i el donaven als cavalls
per arruinar la terra

Del vi que no era dolç
engegaven les aixetes
i en regaven els carrers
per arruinar la terra

Al davant de los seus pares
deshonraven les donzelles
ne daren part al Virrei
del mal que aquells solsats feien

Llicencia els he donat jo
molta mes s'en poden pendre
al sentir aquesta resposta
s'en ha esbalotat la terra

El bisbe'ls va beneir
amb la ma dreta i esquera
On es vostre capitá

on es la vostra bandera?

En treren el bon Jesus
tot cobert amb un vel negre
Aquí es nostre capitá
aquesta nostra bandera.

Josep

Jesus i Maria
van a passejar
en una font fresca
se'n van aturar
Josep se la mira
se la va mirant
Que mireu Josep
que mireu vos tant?
Jo'n miro Maria
que encinteta estau
si esteu encinteta
jo mudo d'hostal
Sent a mig camí
un angel n'encontra
On aneu Josep
que porteu la roba?
Maria esta encinta
jo mudo d'hostal
Maria esta encinta
d'un Deu eternal
Parirà Maria
la nit de Nadal
mentres les dotz'hores
estran tocant

Separació d'estrofes

Per Nadal farem grans festes
la Mare de Deu ja ho sab
en farem unes faldilles
que no'ns falta sino'l drap

El drap es a Barcelona
a casa d'un botiguer
la seda n'es a Terrassa
a casa un espardenyer

L'agulla n'es espuntada
el didal es rovellat

les estisores no tallen
el sastre encara no es nat

El fil que te de cusir-les
encara s'ha de filar

el ninot que ha d'enprobar-les
de l'arbre s'ha de tallar

De la soca neixia la rama
de la rama neixia la flor
de la flor neixia la Verge
de la Verge el redemptor

A les dotze de la nit
ja ni faix el retruquí
treu el cap a la finestra
jo no se si baixi a obrir
Sapigues que's Don Francisco
pronte'n baixaria a obrir
Don Francisco soc senyora
aquell que'n solo venir

N'agafa la llumanera
desseguida baixa a obrir
el marit que va ser llest
el llum ja n'hi apaguí
No tinc cap misto per casa
ni tampoc de per aquí
No's molesti pas senyora
no's molesti pas per mi
Que'ls recones d'aquesta casa

prou be que los se seguir
S'en agafen ma per ma
i s'en van dret a dormir
Els llençols n'eren de seda
coixineres de satí
el quarto voltat de roses
per poguer mes ben dormir

Cap d'un ratet que dormien
el marit en fa un suspir
No suspireu Don Francisco
no suspireu per a mi

Si suspireu pels criats
no's lleven tant de matí
si suspireu pel marit
se troba molt llun d'aquí

Fa set anys que's a la guerra
una bala'l pugui ferir
i quan torni de la guerra
que un llam el pugui partir

Calla calla maleida
be t'en tens de penadir
que't creus que soc Don Francisco
i en soc el teu marit

De les parets de la casa
ja t'en pots ben despedir
i també dels teus criats
que mai mes t'han de servir

I també de Don Francisco
que ara te'n vull fer morir

Ai marit abans no'm matis
tres paraules deixem dir

Treu el cap a la finestra
estes paraules va dir
Casades viudes donzelles
preneu exemple de mi

Quan sigue soles a casa
per ningú baixeu a obrir
que us pensareu que's el macu
i es el pillo del marit

Don Joan i Don Ramon
venien de la batalla
Don Joan cau de cavall
Don Ramon poc n'hi faltava
Don Joan n'ha caigut mort
Don Ramon poc n'hi faltava
a la taula n'hi ha un mirall
un mirall que nmirallava
Jo n'hi veig, veni' l meu fill
per un camp que n verdejava
verdejava de clavells
i flors de les que ell buscava
Ai fill meu com t'has tornat
no tens colors a la cara
Mare de la guerra vinc
de guerra desesperada
No'n teniu sino un fill
i l'heu fet anar en batalla
a les batalles del rei
dels que hi van no'n tornen gaires
Sols ne tornen els hereus
els hereus de bona casa
jo pobre de mi he tornat
per morir-ne a l'arribada
Ai mare feu-me'n el llit
a on jo solia jaure
poseu hi els llençols blancs
seran per amortallar-me
Poseu hi els cuixins tous
que no hi jeure pas gaire
que ntre jo i el meu cavall
portem vint i nou llançades
els cavall potta les nou
i pobre de mi les altres
el cavall morirà a nit
i jo a la matíada
El cavall l'enterrareu
a l'altre costat de casa
i a mi m'enterrareu
en el camp que verdejava
Al damunt hi posareu
dugues espases creuades
la meva i de mon germà
que n'es mort a la batalla
l la gent quan passarà
diran Ai la pobre mare
que sols dos fills ha tingut
i els dos han mort en batalla

Quatre cavallers
van de camarada
l'un es Serrallonga
l'altre n'es la Joana
~~fararà~~
~~fararó~~
l'altre l' fadrí de Sau
~~fararó~~

S'amiga Joana
mala vida fa
tota sa familia
ne va deshonrar
~~fararó~~
~~fararó~~
morirà'n presó
~~fararó~~

A lo seu germà
molt va malparlar
donar-li la mort
al cel va jurar
~~fararà~~
~~fararó~~
al cel va jurar
~~fararó~~

Les ninetes ploren
ploren de tristor
perque' n Serrallonga
n'es a la presó
~~fararà~~ ~~hora~~
~~fararó~~
n'es a la presó
~~fararó~~

Bernat Serrallonga
son fill ha buscat
i porque' l matesin
ell mateix l'ha dat
~~fararà~~
~~fararó~~
ell mateix l'ha dat
~~fararó~~

Les ninetes plorèn
plorèn ploraràn
perque' n Serrallonga
l'afusellaràn
~~fararà~~ ~~ura~~
~~fararó~~
l'afusellaràn
~~fararó~~

*Separació
d'estrofes*

*Ma altra
cedula amb
aquesta melodia
només*

*Separació
d'estrofes*

*Letra
per a la
cedula de
melodia*

M. L.

La nit de Nadal
n'es nit d'alegria
el fill de Maria
n'es nat al portal

Perque tingui son
aquella nit santa
sa mare li canta
la nora non non

Calla mon fillet
que ta mare't vetlla
mentres el teu pare
te'n fa'l breçolet

Te'l fa de marfil
i fusta olorosa
per jacet hi posa
ponselles d'Abril

Si veure'l voleu
veniu de puntetes
veniu de puntetes
i no'l desperteu

Te boqueta d'or
manetes de plata
els angels del cel
li fan serenata

Repetició d'estrofes

MC

Al plá de Barcelona
la vida mia
 n'hi ha una gran presó
que la vida amor
 n'hi ha trentatres presos
~~la vida mia~~
 canten una cançó
~~que la vida amor~~

La dama s'els escolta
 de dalt del mirador
 els presos s'en adonen
 i paren la cançó

Perque no canteu presos?
 perque no canteu no?
 que us falta menjar i beure
 o us quiten la ració?

No'ns falta menjar i beure
 ni ens quiten la ració
 com cantarem senyora
 si estem a la presó

No us espanteu els presos
 que jo us en treure tots
 Ai pare lo meu pare
 jo us vull demanar un do

Ai filla Margarida
 quin te de ser aquest do
 Ai pare lo meu pare
 les claus de la presó

Ai filla Margarida
 ai-xos no potser no
 que'ls presos fugirien
 com que daria jo?

Tots trentatres son lladres
 lladres i malfactors
 demà a la matinada
 els hem de matar tots

Ai pare lo meu pare
 no pas a l'aimador
 Ai filla Margarida
 quin es tot aimador?

Ai pare lo meu pare
 el mes petit de tots
 el que porta sombrero
 i ha dictat la cançó

Ai filla Margarida
 será'l primer de tots
 Ai pare lo meu pare
 mateu-m'en a mi i tot

Tots dos en una forca
 en una forca els dos
 an el cap de la forca
 poseu'hi un pom de flors
 Que la gent quan ne passin
 diguin una oració
 i diguin podre noia
 que ha mort per l'aimador

Si be d'escàs valor musical, la cançó de sorteig te un gran valor folklòric, puix es molt vivent entre la mainada que les usa per a sortejar-se en els seus jocs i sapiguer qui te de parar al començament del joc. La quitxalla que te de pendre part en el joc, se reuneix en rodona i un d'ells canta pausadament la cançó mentres al compas de la tenua tonada va tocant alternativament un darrera l'altre i generalment un per cada síl·laba a tots els individus que formen la rodona, al que li escau la darrera síl·laba, queda ja fora del rocle i torna a començar-se el cant fins que no n'hi queden mes que dos, d'aquets li toca parar el que no li escau la darrera síl·laba, aixos es el que en cap de les diferents vegles que s'ha cantat la cançó li ha tocat ser excluit del perill d'haver de parar per no haver coincidit en ell l'acabament de la cançó cap de les diferents voltes que aquesta ha sigut cantada.

En aquest cas la mainada eleva la cançó a la categoria d'una llei, ningú se voldria conformar en haver de fer la part mes difícil i pesada del joc, cal no obstant que quiscú comenci, qui serà el primer? se recorre a la cançó com a llei i jutge neutral i lo que ella falla es acatat.

Com la generalitat de les cançons de mainada te poc valor musical, i d'entre totes les infantils son potser les de sorteig les menys interessants musicalment puig sovint son quasi mes recitades que cantades, no obstant en el recit s'hi marca una tonada aprofitable. Com en moltes de les cançons infantils en qualques d'elles s'hi troben paraules incoerents i sense sentit, degut a que sovint la quitxalla no comprenent el valor d'una paraula, la tergiversa amb gran facilitat arribant a la seva corrupció complerta en els seus jocs i cançons.

1

Uni dori
 teri cateri
 sa ca la veri
 viri virom
 quatre vaques
 forralleres
 menos dugues
 que'n tregueres
 pel de vaca
 pell de bou
 ves-te'n tu
 que Deu no't vol

11

Poma vera
 l'andevera
 l'esquirol
 porta dol
 de Sant Pere
 cordó ver a
 de Sant Pau
 cordó blau
 blau i blauet
 per la teva si
 per la meva no
 per la teva boca
 un bon cagalló

111

Una plata d'enciam
 ben amanida ben amanida
 una plata d'enciam
 ben amanida amb oli i sal
 sucarem un troç de pa
 per qui toqui per qui toqui
 sucarem un troç de pa
 per qui toqui amagrat

1V

Poma midora
 que'n salta la torre
 els morts vindran
 t'agfarán
 a tu i a mi
 Margarideta
 ves-te'n tu d'aquí

V

Pom pom d'or
 de la vera vera vança
 el meu marit ha vingut
 de França
 n'ha portat un gamvirot
 que n' festeja
 la meva dona
 li f a portar
 sabateta d'or
 que la piu piu
 que la miu miu
 blanca sigui
 la perdiu

VI

Dalt del cotxe
 n'hi ha una nin a
 que n' repica ls
 cascabells
 trenta quaranta
 l'atmetlla aargenta
 pinyol madur
 ves-te'n tu
 si tu t'en es
 nero nero nero
 si tu t'en vas
 nero nero nas

VII

L'avi del parque
 diu que està malalt
 te un a pota coixa
 l'altre li fa m al
 van a busca'l metge
 el metge menescal
 ves-te'n tu
 cap d'animal

VIII

Quatre pedres
 hi h a'l carrer
 jo les se comptar molt bé
 de color de xacolate
 un dos tres quatre

IX

LX

Cul d'enbut
 el cul te put
 forrellet a
 mal diner
 mala fi
 poguesis fer
 jo m enjant
 i tu dejú
 mala fi
 pugues fer tu

X

Els soldats
 venen de França
 i no saben
 el camí
 allí dalt
 de la muntanya
 ens en girarem aixís
 turututut
 mare caseu-me
 turututut
 filla no puc
 turututut
~~mare~~ vull faves
 turututut
 faves amb suc

FRAGMENTS

Per considerar-los interessants baix el punt de vista musical, agrego an aquest recull la tonada de tres cançons reculides de boca de Mossen Josep Planes rector de la parroquia del poble de Ripollet, nascut en la vila de Ripoll on diu que havia après les tonades transcrites. Es de doldre que d'aquestes cançons no ne recordi mes que les primeres esparces puig son completament inedites i molt interessants. Diu que en la seva joventut les savia totes i que ara les ha oblidades, mes que recorda els arguments.

La Primer a es una cançó de contrabandistes, als que no poden mai ahfar els guardes, se venjen d'ells matant el pare del quefe de la partida.

La segona es dictada per un celebre bandoler cerdà En Galdiró quan ja se trobava tancat en la presó d'Olot esperant el dia que l'havien de portar a la forca, va dictar aquesta cançó despendint-se de la ciutat elogiant-la describint-la i demanant-li perdó per les seves malifetes. El llenguatge i el tò de la cançó fou tan planyivol, que va corpendre als olotins fins al punt de que varen recabar dels poders publices l'indult pel Galdiró.

La tercera es una descripció i elogi de la vila de Ripoll

Minyons no aneu a Espanya
 mireu que us mataran
 minyons no aneu a Espanya
 mireu que us mataran
 Nosaltres a Espanya irem
 i el tabaco vendrem
 a pe-sar de les guardes
 i amb rabia de tots ells

Ripoll
 Ai, adeu vila d'Olort
 ara n'estaràs content a
 que t'han mort el Galdiró
 mai mes no tindrás tristòr
 ni m'ala gent que't molestia

Adeu vila de Ripoll
 entre mig de dugues aigües
 la mitat son traginers
 l'altre mitt clavetaires